

Tôi là bên “tuy nhiên” đối phó với Trung Quốc ở Biển Đông, Philippines, dưới thời ông Duterte, đã thay đổi gần như hoàn toàn chính sách Biển Đông cũng như mối quan hệ với Mỹ và Trung Quốc. Vậy đâu là nguyên nhân? Tác động của sự thay đổi này đối với khu vực cũng như tranh chấp ở Biển Đông sẽ như thế nào?

Philippines dưới chính quyền Tổng thống Benigno Aquino theo đuổi chính sách cũng như ở Biển Đông, chủ động khởi kiện Trung Quốc lên tòa Trọng tài Thế giới (PCA) và cũng cố liên minh với Mỹ nhằm mục tiêu ngăn chặn Bắc Kinh xâm phạm các lợi ích của mình. Kể từ tháng 5/2016 khi Thủ tướng thành phố Davao Rodrigo Duterte được bầu làm Tổng thống nhiệm kỳ 2016-2022, chính sách Biển Đông của Philippines đã có những dấu hiệu điều chỉnh theo hướng “cân bằng” hơn, thể hiện qua chuyển thềm “phá băng quan hệ” của Tổng thống Duterte tại Trung Quốc từ 18-21/10/2016. Bài viết tập trung phân tích sự điều chỉnh chính sách Biển Đông của Chính quyền Duterte, tìm hiểu nguyên nhân và đánh giá các tác động tại bàn cờ khu vực cũng như tranh chấp ở Biển Đông.

Hoà d v i Trung Qu c, cng thng v i M

Nhng di n bin gn đây cho th y chính quy Duterte có v đ iu chnh c m c tiêu, u tiên và bin pháp trin khai chính sách Bn ông c a Philippines.

Chính quy Duterte dng nh cân đ i m c tiêu gi ch quy và giành l i th v pháp lý và d lu n đ đ i l y quan h n đnh v i Trung Qu c, t o c h i cho phát trin đ t n c và n đnh cu c sng cho ng i dân. C th, theo Bill Hayton, chính quy Duterte có th tính r ng vi c t m gác đ i h i ch quy n Scarborough là [c hi phí nh đ đ i l y nhng l i ích l n h n](#)

. Ông Duterte có th ng m ch p nh n vi c Trung Qu c ki m soát th c t B i c n Scarborough (vì khó có kh n ng đ y các l c l ng c a Trung Qu c ra kh i b i c n) nhng đ i l i ng dân c a Philippines đ đ đánh b t bình th ng i khu v c này. Ông Duterte tránh đ c p đ n phán quy t m t cách công khai, coi đ ó là v n đ song ph ng gi a Philippines và Trung Qu c đ t o tín hi u hoà gi i v i B c Kinh. Sau chuy n th m B c Kinh c a ông Duterte, có tin cho r ng ng dân c a Philippines đã quay l i đánh b t Scarborough mà

[không b t àu bè c a Trung Qu c ng n c n](#)

nhng hai bên v n ch a có

[gi i thích chính th c](#)

v i vi c này

. Trong chuy n th m Trung Qu c cam k t tín d ng 9 t USD cho Philippines, và hai n c cng ký k t các th a thu n h p tác kinh t và phát trin c s h t ng h n 15 t USD.

Do t p trung vào các v n đ n i tr, tranh ch p Bn ông không còn là u tiên trong chính sách c a Chính quy Duterte. Theo đ ó, Manila tìm cách n đnh quan h v i Trung Qu c tranh th c h i thúc đ y quan h th ng m i và đ iu t v i Trung Qu c, cái mà chính quy Aquino đã không t n d ng đ đ do cng th ng i Bn ông. Philippines là thành viên c a [Ngân hàng đ iu t c s h t ng châu Á](#) (AIIB) nhng ch a có k ho ch c th tham gia vào Sáng ki n

[Con đ ng t l a trên bin](#)

(MSR) do Trung Qu c đ n đ t. Ngoài ra,

[xu t kh u](#)

c a Philippines sang Trung Qu c b nh h ng khi Trung Qu c áp d ng bin pháp kinh t đ ép Philippines trong v n đ Bn ông. Vì v y, gi m cng th ng v i Trung Qu c i Bn ông s t o c h i h p tác và làm gi m nguy c t bên ngoài, t o đ iu ki n đ c a Chính quy Duterte t p trung vào x lý các v n đ trong n i tr nh ch ng t i ph m ma tu y, tham nh ng, và phát trin kinh t.

Với *biên pháp triển khai*, chính quyền Duterte có ba bước đi đáng chú ý. Thứ nhất, ông Duterte có cựu Tổng thống Fidel Ramos làm đồng phái viên kết nối và phá băng quan hệ với Trung Quốc. Ông Ramos được chọn vì một số lý do. Một là, ông Ramos có quan hệ tốt với Tổng thống Duterte, là cố vấn cao cấp cho ông Duterte trong việc đi đầu hành động kết nối. Hai là, ông Ramos được cho là một trong những vị tổng thống uy tín hàng đầu của Philippines vì đã lèo lái Philippines qua cuộc khủng hoảng tài chính châu Á năm 1997 và đã từng được ví như

[Lý Quang Diệu của Philippines](#)

. Cùng và quan trọng nhất, ông Ramos có kinh nghiệm trong việc xử lý căng thẳng với Trung Quốc ở Biển Đông khi Bộ Kinh tế và Thương mại năm 1995.

Thay vì lựa chọn song phương hoặc đa phương, chính quyền Ramos lúc đó áp dụng đồng thời cả hai biên pháp. Một mặt, chính quyền Ramos thiết lập đối thoại cấp cao để giảm thiểu căng thẳng, tạo điều kiện cho Chủ tịch Trung Quốc Giang Trạch Dân

[thăm Philippines](#)

năm 1996 theo lộ trình biên pháp quản lý tranh chấp và từng cường quan hệ song phương. Mặt khác, Chính quyền Ramos sẵn sàng ngoại giao đa phương để thúc đẩy một bộ quy tắc với ông và Biển Đông (COC), ký kết

[Hiệp định tạm ngừng quân sự](#)

với Mỹ (VFA) năm 1998, đồng thời thông qua

[lộ trình hiện đại hóa quốc phòng](#)

lộ trình tiên năm 1995 để từng cường năng lực quốc phòng. Kết quả là Tuyên bố với ông và các Bên ở Biển Đông (DOC) được ký kết năm 2002. Tổng thống Duterte hy vọng với kinh nghiệm và uy tín của mình, ông Ramos sẽ góp phần giúp giải bài toán Trung Quốc ở Biển Đông. Kết quả là 2 tháng sau khi PCA ra phán quyết, ông Ramos đã công du sang Hồng Kông (tháng 8/2016), gặp Trưởng ban đối ngoại Quốc hội Trung Quốc Phó Oánh và Viện trưởng Viện Nam Hải Ngô Sĩ Tấn để

[phá băng và xây dựng lòng tin](#)

. Hai bên đã theo lộ trình trên từ cách cá nhân (private capacity), tạo cơ sở cho các cuộc tiếp xúc tiếp theo giữa các quan chức chính phủ hai bên và sau, trong đó cao nhất là chuyên đàm của Tổng thống Duterte.

Thứ hai, chính quyền Duterte gác vấn đề với kết nối và chủ trì đàm phán song phương với Trung Quốc. Ông Duterte đã tuyên bố phán quyết của Tòa Trọng tài chỉ là “vấn đề song phương” giữa Philippines và Trung Quốc và không nêu vấn đề Biển Đông tại bất cứ diễn đàn quốc tế nào, kể cả ASEAN. Trong chuyên đàm, ông Duterte cũng [không đề cập đến vấn đề kết nối](#) mà chỉ phía Trung Quốc chủ động nêu và trao đổi lại.

[Tuyên bố chung](#) của chuyên đàm cũng cho hay Biển Đông chỉ là một phần trong từng thế quan hệ Philippines-Trung Quốc, hai bên cam kết “tham vấn song phương”, giải quyết tranh

chấp thông qua tham vấn và đàm phán bởi “các nước có chủ quyền liên quan trực tiếp” và tiếp tục theo luận các biện pháp xây dựng lòng tin. Tiếp cận song phương cũng là cách để chính quyền Duterte thể hiện chí trong cải thiện quan hệ với Trung Quốc nhưng không có nghĩa là từ bỏ đa phương vì Tuyên bố chung nêu song phương nhưng trong trường hợp “không phương tiện đến các chủ thể khác”.

Thứ ba, chính quyền Duterte áp dụng cách tiếp cận “cân bằng” hơn trong xử lý các mối quan hệ đối ngoại, đặc biệt là với Trung Quốc và Mỹ. Thay vì chọn Mỹ là nước ngoài ASEAN đầu tiên để thăm như các Tổng thống trước, ông Duterte quyết định đi Trung Quốc. Trong chuyến thăm, ông Duterte có những công khai trích Tổng thống Obama và đề doạ giảm quan hệ với Mỹ như

[ngành tiếp cận](#)

,
[ngành tuấn tra](#)

chung

. Phát biểu trước Diễn đàn Thương mại đầu tiên Trung Quốc – Philippines trong chuyến thăm Bắc Kinh có sự hiện diện của Phó Thủ tướng Trung Quốc Trương Cao Lỗ, ông Duterte còn nói “

[tách](#)

” khi Mỹ, đi với Trung Quốc và Nga. Điều này gây ra những lo ngại cho tương lai của mối quan hệ đang minh với Mỹ.

Ảnh hưởng của những điểm nhấn của Chính quyền Duterte

Có ít nhất bốn lý do lý giải cho sự thay đổi trong cách tiếp cận của chính quyền Duterte.

Thứ nhất, những động thái gây căng thẳng quan hệ với Mỹ được báo chí Mỹ cho là một phần xuất phát từ sự căng thẳng [cánh tay cứng đờ quốc](#) của ông thời đầu nhiệm kỳ. Ông Duterte từng học chính trị từ người thầy Jose Maria Sison, người sau đó sáng lập ra Đảng Công nhân Philippines. Ông Duterte cũng từng bất mãn với di sản thực dân của Philippines và cho rằng Các tình báo trung ương Mỹ đã dính líu vào việc giúp nghi phạm người Mỹ tên

[Meirin](#)

[g](#) đào

tại Philippines sau khi gây ra vụ nổ giết khách sạn tại thành phố Davao năm 2002. Tuy nhiên, Richard Heydarian (người học De La Salle) cho rằng nhìn sâu hơn chút sự thầy ông Duterte là một

[chính trị gia thực dụng](#)

(pragmatic statesman). Những phát biểu “gây sốc” của ông có vẻ như trò [giả trí những tin chĩa súng dày dạn kinh nghiệm](#).

. Khác với những đối tượng trước đó có phong thái chính trị gia vì đầu xuýt phát triển kinh tế tinh hoa, ông Duterte có tác phong giản dị, gần dân. Ông thường [khéo léo](#)

né tránh câu hỏi mà ông cảm thấy thiêu thốn. Bất chấp tâm lý phản đối Trung Quốc còn phẫn nộ trong nước, ông Duterte vẫn kiên quyết đối thoại trực tiếp và tránh xung đột với Bắc Kinh những vấn đề nhạy cảm dân tín nhiệm. Theo khảo sát tháng 7/2016 của Pulse Asia,

[91%](#)

người dân Philippines tin tưởng và ủng hộ ông Duterte. Điều đó cho thấy, ông Duterte đang nỗ lực tạo sự “cân bằng” thông qua

[kỳ vọng xã lý tình huống](#)

của riêng ông. Những, nếu sự đúng thái quá các phát biểu “gây sốc” sẽ tạo ra tác động trái chiều, tạo cơ hội cho các lực lượng đối lập công kích và bất lợi cho vị thế nguyên thủ quốc gia của ông.

Thứ hai, sự điều chỉnh theo hướng cân bằng trong chính sách đối ngoại của chính quyền Duterte còn xuýt phát triển cam kết của với các M trong việc bảo vệ và hỗ trợ Philippines phát triển. Ông Duterte từng chỉ trích khía cạnh hợp tác quân sự với M, cho rằng [M không thực hiện nghĩa vụ của hiệp ước liên minh](#) của Philippines bảo vệ công. Trong khi đó, mục tiêu của Philippines là bảo vệ lợi ích quốc gia trong đó có chủ quyền lãnh thổ những sự hiện diện của M ở Philippines trên danh nghĩa là bảo vệ Philippines những phần nào làm cho người dân Philippines cảm thấy như một chủ quyền. Mục đích của người Philippines ủng hộ M những cũng có những thành phần dân tộc chủ nghĩa không muốn Philippines phụ thuộc quá lớn vào M. Một sự [biến tình](#) đã

diễn ra

trước khi sự quán M tại Manila trong khi ông Duterte đang thăm Bắc Kinh.

Thứ ba, Trung Quốc ủng hộ chính sách ổn định trật tự trong các Tổng thống Duterte những M và phương Tây chỉ trích gay gắt. Ngay sau khi được cử Tổng thống, ông Duterte đàm phán hòa giải với lực lượng hải quân khai Monroe và phát động chiến dịch mìn tay chông tội phạm ma túy. Những, M và phương Tây phê phán cách thực Chính quyền Duterte hành quyết tội phạm ma túy không qua xét xử là vi phạm nhân quyền. Ngược lại, Trung Quốc ủng hộ và giúp Manila xây dựng một trung tâm cai nghiện có thể chứa 10.000 người. Giải phân tích Philippines cho rằng việc M chỉ trích cuộc “chiến tranh nhân dân” của Philippines chông ma túy thể hiện sự can thiệp quá sâu vào các vấn đề nội bộ của Philippines cũng như thềm quyền và chức trách của Tổng thống Philippines, vượt quá phạm vi hiệp ước liên minh giữa hai nước.

Thứ tư, Philippines giành công thành để thực hiện tốt vai trò nước Chủ tịch ASEAN năm 2017 và nước đi đầu phi quan hệ ASEAN-Trung Quốc bất đầu từ năm 2018. Nhiệm vụ chính của nước đi đầu phi quan hệ ASEAN với các nước đối tác đối thoại là đối diện cho ASEAN thúc đẩy phát triển quan hệ, nên giành công thành với Trung Quốc sẽ thuận lợi cho Philippines trong việc cân bằng nghẽn trình Bên ngoài trong số nhiệm vụ quan trọng của ASEAN và quan hệ ASEAN-Trung Quốc.

Tác động

Số đi đầu chính của chính quyền Duterte tạo ra ba tác động chính tại bàn cờ khu vực và vn đ Bên ngoài.

Thứ nhất, số đi đầu chính của chính quyền Duterte tạo số [địch chuyển địa chính trị](#) khu vực theo hướng có lợi cho Trung Quốc. Quan hệ Trung Quốc-Philippines đảo chiều từ đối đầu sang đối thoại, công thành sang hòa dịu số tạo ra hiệu ứng Domino khu vực. Các nước khác khu vực [đng thúc đẩy](#) quan hệ với Bắc Kinh. Ngược lại, quan hệ Manila-Washington có chiều hướng công thành lên.

Thứ hai, đi đầu chính của Duterte tạo ra [cú sốc ngẽn hẽn](#) cho nhng nước muẽn kiếm ch Trung Quốc. Số ph thu nhập lẫn nhau vn kinh tế giữa Trung Quốc và khu vực ngày càng tăng là nhân tố thúc đẩy các nước khu vực lựa chọn hợp tác hẽn là kiếm ch Trung Quốc. Nhng, số chuyển dịch của Philipines đng nghĩa với lợi ích và vai trò của các nước muẽn kiếm ch Trung Quốc, tiêu biểu là M Bên ngoài Philippines sẽ b thu hợp vì Philippines [án ng đ chu i đ o th nh t](#)

bao quanh Bên ngoài, trong khi Bên ngoài là vn đ an ninh trung tâm hẽn nay, là phép th cho số mnh và cam kết của M Bên ngoài. Do đó, các nước nh M, Nh t Bên ngoài Australia phi tính toán lợi khóa cnh kiếm ch trong tăng th chính sách khu vực của h.

Thứ ba, vn đ Bên ngoài trong năm Philippines làm chủ tịch ASEAN 2017 có th

chìm xuống những sự đồng thuận ASEAN có thể được cải thiện. Với vai trò chủ tịch ASEAN và nhu cầu cải thiện quan hệ với Trung Quốc, Philippines [sẽ hẳn cần nêu điểm Biển Đông](#)

trong ASEAN

. Một góc độ khác,

[ASEAN sẽ ít bị chia rẽ hẳn](#)

vì Philippines sẽ tránh làm mất lòng Trung Quốc và tránh căng thẳng với các nước thành viên khác. Ngoài ra, với việc Philippines tập trung vào các nghị trình phát triển, các chủ đề về căng thẳng kinh tế và kết nối ASEAN có thể sẽ được chú ý hơn.

Các trở ngại

Mặc dù chính quyền Duterte có những bước đi hòa hoãn với Trung Quốc, gây xáo trộn quan hệ với Mỹ và làm thay đổi cân bằng lực lượng ở Biển Đông những chính quyền Duterte gặp những trở ngại nhất định trong việc “cân bằng” chính sách của mình.

Thứ nhất, Hiến pháp hẳn cần quy định lực của cá nhân Tổng thống Duterte và thẩm quyền của chính phủ Philippines. Mặc dù chính quyền Duterte có bước đi mạnh mẽ phá bóng quan hệ với Trung Quốc những Thẩm phán Antonio Carpio cho rằng nếu đi quá xa, nhất là những chủ quyền Scarborough cho Trung Quốc thì Tổng thống Duterte sẽ bị quy kết là [vi phạm hiến pháp](#). Điều này sẽ ảnh hưởng đến sự cầm quyền nên Tổng thống Duterte sẽ phải cân nhắc kỹ càng. Ngoài ra, các dự án khai thác chung ở những vùng biển thuộc chủ quyền của Philippines phải phù hợp với nội luật của Philippines vì theo lời Thẩm phán Carpio, vùng đặc quyền kinh tế của Philippines [không chồng lấn](#) với vùng đặc quyền kinh tế của Trung Quốc, trong khi Hiến pháp Philippines coi vùng đặc quyền kinh tế của nước này là một phần lãnh thổ quốc gia nên được bảo vệ. Do đó, dù ai là Tổng thống Philippines cũng đều phải xem xét kỹ vấn đề này.

Thứ hai, chính quyền Duterte cần tránh gây tranh cãi về pháp lý những không thể hoàn toàn bỏ qua phán quyết của Tòa trọng tài của Việt Nam đã giành được [sự ủng hộ lớn từ các nước trong và ngoài nước](#)

. Trong nước, các lãnh đạo chủ chốt của Philippines như các cựu Tổng thống, Chủ tịch Thượng viện và Hạ viện, Tòa án tối cao và Bộ trưởng các bộ ngành liên quan và công chúng đều ủng hộ Việt Nam. Ngoài nước, Mỹ và các nước đối tác chiến lược khác của Philippines như Nhật Bản, Australia, Hàn Quốc và các thành viên chủ chốt của Liên minh châu Âu cũng ủng hộ. Vì vậy, chính quyền Duterte không thể d

dàng phớt lờ kết quả của vụ kiện.

Thứ ba, các phát biểu và động thái “bài M” khiến cho quan hệ M-Philippines bị ảnh hưởng Philippines chia cắt đứt liên minh với M vì [quan hệ chặt chẽ](#) với kinh tế, quân sự và xã hội, trong khi M cũng gây áp lực nếu Philippines tiến gần quá với Trung Quốc. Hiện tại, M là

[đôi tác thường mồi thỏ](#)

của Philippines đứt

127.500 tỷ USD vào năm 2014

, nhà

[đầu tư nước ngoài thỏ](#)

cung cấp 25% FDI của Philippines vào năm 2013 và là đôi tác

[vấn đề quân sự lớn nhất](#)

của Philippines. Trong khi đó, FDI vào Philippines từ Trung Quốc không đáng kể. Bên cạnh đó, Philippines là một xích quan trọng trong mạng lưới liên minh ở khu vực, Sáng kiến An ninh biển Đông Nam Á và chính sách “tái cân bằng” của M. 1.8

triều ngọai Philippines đang sinh sống ở M có mối liên hệ chặt chẽ với cũng đang trong nước. Những phát biểu “gây sốc” của ông Duterte có thể ví như trường hợp Tổng thống Erdogan của Thổ Nhĩ Kỳ. Mỗi khi có bất đồng ngoại giao hoặc bất M và phương Tây chỉ trích về nhân quyền, ông Erdogan thường phản ứng bằng việc đưa đóng của các căn cứ quân sự ở Thổ Nhĩ Kỳ, hoặc đi thăm Nga, hoặc về vấn đề Trung Quốc những cuộc cùng, quan hệ quân sự với M và phương Tây vẫn duy trì. Ngoài ra, uy tín của M ở Philippines vẫn còn rất cao. Theo khảo sát

của Cơ quan điều tra xã hội (SWS) trước chuyển thăm Trung Quốc của Tổng thống Duterte,

[92%](#)

ngọai được hội vẫn tin tưởng M. Do đó, quan hệ Philippines-M bị ảnh hưởng chia bớt về trong tương lai gần.

Thứ tư, Trung Quốc muốn cải thiện quan hệ với Philippines để làm mất phần khuất về kiện những vẫn còn cảnh giác. Theo học giả Chu Phong (đại học Nam Kinh),

“mặc dù tuyên bố tách khỏi M là tín hiệu tích cực cho Trung Quốc những [Bức Kinh](#)

[vấn đề tranh](#)

xem khả năng Duterte có thể đi xa đến mức độ nào với Bức Kinh.” Trích Chí Hoà

(đại học Hoa Đông) cho rằng “

[đánh bắt cá ở Scarborough không phải là vấn đề lớn](#)

” với Trung Quốc. Nếu Trung Quốc sẵn sàng thỏa hiệp vẫn để đánh bắt cá, có thể

hệ vẫn chia sẵn sàng triển khai cải tạo đứt ở Bãi cạn Scarborough. Giáo sư Zou

Keyuan (đại học Trung tâm Lancashire) thì nhận định Trung Quốc và Philippines

“có thể đưa vào các hiệp định trước thời kỳ chính quyền Aquino để đàm phán.

Trung Quốc có thể cho người dân Philippines đánh bắt cá xung quanh Scarborough nhúng

[đi kèm với thoả thuận khai thác chung](#)

ở Biển Đông”. Vì thế, nghi ngờ của Bộ Kinh tế và Thương mại của Duterte cũng như những điểm tiến bộ của thị trường quan hệ Trung Quốc – Philippines nói chung và việc Manila “cân đũa” chính sách Biển Đông của nước này nói riêng.

Kết luận

Như vậy, chính quyền Tổng thống Duterte đang có những bước đi điều chỉnh chính sách Biển Đông của Philippines theo hướng cân bằng hơn so với chính quyền tiền nhiệm – thế hiện góc nhìn phán quyết về kiện, đàm phán song phương và tuyên bố tách khỏi Mỹ để thị trường chí phá bóng quan hệ với Trung Quốc. Sự điều chỉnh của chính quyền Duterte xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau cả trong và ngoài nước. Trong nước, nhu cầu phát triển, tìm kiếm vùng hợp tác chiến lược tại phạm vi ma túy để ổn định đất nước, nhiệm vụ chủ tịch ASEAN 2017 và điều phối quan hệ ASEAN-Trung Quốc (từ năm 2018) thôi thúc chính quyền Duterte cải thiện quan hệ với Bộ Kinh. Ngoài nước, Trung Quốc và Philippines có nhu cầu và thế hiện thị trường chí hàn gắn quan hệ trong khi Mỹ thế hiện không ủng hộ chính sách đối nội của Philippines và chính quyền Duterte hoài nghi về cam kết an ninh của Mỹ.

Sự điều chỉnh của Philippines mang đến những tác động nhất định về khu vực và Biển Đông. Quan hệ Philippines-Trung Quốc hoà dịu kéo theo các nước Đông Nam Á khác cũng thúc đẩy quan hệ với Trung Quốc. Những quốc gia miền biển Trung Quốc trở lại đối thoại tính toán lại. Nghịch trình Biển Đông trong các hội nghị ASEAN có thể ít được quan tâm nhưng ASEAN có ít chia rẽ hơn trước vì nhiều khi nước Philippines không thúc đẩy một tuyên bố quá mạnh về Biển Đông trong năm nước này làm chủ tịch. Theo hướng đó, cân bằng quyền lợi ở khu vực trong ngắn hạn được chuyển theo hướng có lợi cho Trung Quốc.

Tuy nhiên, quá trình điều chỉnh chính sách của chính quyền Duterte cũng gặp những trở ngại nhất định. Hiện pháp và luật lệ hiện tại của Philippines hạn chế khả năng những bước chủ quyền trong khi phán quyết về kiện là công cụ hữu hiệu để mở rộng ở Trung Quốc. Trung Quốc vẫn còn thận trọng và cân nhắc thiệt hơn trong cải thiện quan hệ với Philippines trong khi Mỹ sẽ đóng quan hệ gần gũi gây sức ép Philippines không tiến quá gần Trung Quốc. Nhưng, quan hệ Philippines-Trung Quốc sẽ tiếp tục trên đà cải thiện. Các nước liên quan tự nhiên sẽ theo sát tình hình để có sự điều chỉnh chính sách phù hợp, đảm bảo lợi ích quốc gia dân tộc, trong đó có

Điểm nổi bật là duy trì hòa bình, ổn định ở khu vực đồng thời vẫn có thể bảo vệ các lợi ích chính đáng của họ ở Biển Đông.

Phạm Duy Thạch hiện là nghiên cứu viên của Viện Biển Đông, Học viện Ngoại giao. Bài viết phản ánh quan điểm cá nhân của tác giả.

Bài viết thuộc bản quyền Nghiên cứu Biển Đông. Mọi người chỉ được dẫn đường link bài viết, không được lấy khi chưa có sự đồng ý của Ban Biên tập.